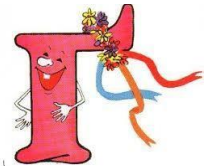

Олександр Іванько

Музична абетка

Opus 2

Київ
«Інтерсервіс»
2024

УДК 780.8.087.1:780.616.433

I-23

Олександр Іванько

Музична абетка

/ упоряд. І. О. Цепух —

Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2024. — 36 с.

Рекомендовано до друку вченою радою

КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла

Чубинського» (Протокол від 17 квітня 2024 року №7)

ISBN 978-966-999-443-1

Збірка українського композитора Олександра Іванька «Музична абетка», допоможе викладачам розширити педагогічний репертуар, збагатить його неймовірно образними, доступними для дітей і зрозумілими творами та стане корисним для на шляху творчого й професійного зростання учнів початкових класів мистецьких шкіл.

ISBN 978-966-999-443-1

Укладач:

ЦЕПУХ Ірина Олександрівна – дослідниця творчого шляху українського композитора Чернігівського регіону кінця ХХ – першої чверті ХХІ століття та упорядниці творчої спадщини Олександра Іванька; голова предметно-циклової комісії «Фортепіано та концертмейстерство» КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»

Рецензенти:

ПОЛЯНСЬКИЙ Вячеслав Анварович – професор кафедри інструментально-виконавської майстерності факультету музичного мистецтва і хореографії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, заслужений діяч мистецтв України

РЯБОВ Ігор Сергійович – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри загального та спеціалізованого фортепіано Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського

САДОВЕНКО Світлана Миколаївна – доктор культурології, професор, професор кафедри вокального мистецтва, професор кафедри режисури та акторської майстерності імені народної артистки України Лариси Хоролець Інституту сучасного мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, заслужений діяч мистецтв України

Методичні рекомендації

Збірка українського композитора Олександра Іванька «Музична абетка» містить в собі тридцять чудових фортепіанних п'єс, написаних для юних піаністів молодших і середніх класів ДМШ, які об'єднані в цикл за порядком заголовних літер української абетки, і з яких починаються їх назви. Кожний твір як яскрава замальовка з повсякденного дитячого життя: пейзажі (Альборада, Осінь, Зимовий пейзаж), перші хвилюючі враження (Юльчині канікули, Цікава подорож, Ліричний настрій), надзвичайні пригоди (Чорненький котик заблукав, Йоржі в прозорій воді, Їжачок), улюблені казкові персонажі (Жар-птиця, Бім-бом, Гуси-лебеді), і багато іншого, що так хвилює дитячу уяву (Старовинний годинник із зозулею, Музична скринька).

Учні зі збірки зможуть узнати, що означають такі музичні назви, як Елегія, Тарантела, Ноктюрн, Канон, Фантазія, Інтермеццо, а також пограти твори, створені на основі українського фольклору, такі, як Шумка, Щедрівочка, Українська пісня, Ягілочка. Всі ці нескладні й ліричні твори невеличкі за розміром, доступні за своїм образним змістом, відповідають виконавському рівню й можливостям юних піаністів і є справжніми перлинами в педагогічному репертуарі. Багато з них вже випробувані часом і прозвучали в концертах, на конкурсах і полюбилися маленьким виконавцям.

№ 1. Альборада. З іспанської *alborada* означає світанок. Альборадою називають невелику інструментальну п'єсу імпровізаційного типу, яка виконується в ранковий час на відкритому повітрі (аналогічно вечірній п'єсі серенаді). Це своєрідний гімн сонцю, який потрібно грати наповненим звуком, з піднесеним настроєм.

№ 2. Бім-бом. Колористична музична картинка, яка має рухливий і гомінкий характер. Її основний засіб виразності акценти на сильних долях.

№ 3. Вальс. П'єсу потрібно виконувати в помірному темпі, з відчуттям ритму, характерного для цього танцю. В тактах 1-8 в обох руках поєднуються різні штрихи одночасно, і це становить певну складність для юного виконавця,

тому в лівій руці треба намагатися з'єднати legato половинну і четвертну ноти в кожному такті, а це буде зручніше робити з невеличким наголосом на сильну долю, а в правій руці staccato грати дуже легко, не піднімаючи високо пальці. В тактах 9-14 мелодична лінія немов би кружляє над опорними нотами лівої руки, що навіює образ балерини і стійкого солдата з казки. За бажанням можна додати коротку артикуляційну педаль.

№ 4. Гуси-лебеді. Характер цього твору ліричний і співучий, фактура світла і прозора. Вона звучить, як лагідний діалог між двома голосами, і коли один з них призупиняється, то здається, що він прислухається до іншого. Розмір перемінний (15/8 та 12/8), радимо рахувати спрощено: раз, два, три.

№ 5. Дует півників. Імітаційне викладення зрозумілого для дитини мелодичного звороту (Ку-ку-рі-ку!) виконується в швидкому темпі, просто, цікаво і весело!

№ 6. Елегія. Від грецького слова elegos, що означає журба, скарга, п'єса наслідуює сумний, журливий характер. Педаль в тактах 6-10 додасть відчуття гармонічної повноти.

№ 7. Єралаш. Твір потрібно грати в жвавому стрімкому темпі. Рівномірний римований рух терцій в лівій руці надає чіткості, акценти привносять жартівливий відтінок, а пасаж в дециму додає елемент віртуозності.

№ 8. Жар-птиця. Створити цей казковий і містичний образ неможливо без збагачувальної, колористичної і фактурно необхідної правої педалі, яка допоможе зберегти наспівність і мелодійність тріолей в правій руці і подовжить звучання баса, коли ліва рука буде вимушена відпустити клавіші. Зверніть також увагу на агогічні відхилення від темпу при виконанні п'єси.

№ 9. Зимовий пейзаж. Твір починається з затакту. Задумливо і проникливо плине тиха мелодія і поступово згасає, ніби завмирає в морозній тиші. Акорди в лівій руці потрібно брати дуже м'яким, глибоким звуком. Приверніть увагу учня до звучання двох кадансових зворотів наприкінці твору: як гармонія змінює забарвлення одного й того ж мотиву в мелодії.

№ 10. Інтермеццо. Пристрасна мелодія стрімко рухається спочатку вгору, потім завершується рішучим каскадом низхідних акцентованих секвенцій на фоні чіткого ритму в акомпанементі. П'еса корисна для формування почуття метру.

№ 11. Їжачок. Проста тричастинна форма. Мелодія весела і невимушена, а її затактовий мотив ніби вимовляє слово «їжачок», а в учня легко складається віршик, і мелодія набуває змісту, перетворюючись на дитячу пісеньку! В кожній частині акомпанемент набуває нових технічних завдань (в другій це акорди, в першій і третій альбертієві баси, в будь-якому випадку, в партіях мелодії та акомпанементу застосовується різна сила звучання).

№ 12. Йоржі в прозорій воді. Оволодіти прийомом педалізації і відчутти декілька звукових пластів — основна мета цієї кантиленної п'еси.

№ 13. Канон. З грецької *сапон* – норма, зразок. Це багатоголосний твір, в якому всі голоси виконують одну мелодію ведучого голосу, але вступають не одночасно, а із запізненням. При розучуванні цього коротенького твору учень має повчити кожний з двох голосів окремо і побачити, що вони відрізняються лише своїм тембральним забарвленням та закінченнями.

№ 14. Ліричний настрій. П'еса розвиває навички виконання кантилени. Музичні фрази, відокремлені в нотному тексті лігами, бажано грати співучим *legato*. В мелодії правої руки можна уявити голос скрипки, а в лівій віолончелі, наближуючи своє виконання до звучання цих інструментів, не намагаючись підмінити пальцьове *legato* педаллю.

№ 15. Музична скринька. Мелодія у високому регістрі під монотонний акомпанемент передає скрипучий голос музичної іграшки шарманки. Ліву руку потрібно грати дуже рівно, в правій чітко вимовляти кожний звук. Створенню механічного образу буде сприяти відсутність педалі і сухість динаміки.

№ 16. Ноктюрн. З французької *nocturne* означає нічний. Лірична п'еса з широкою наспівною мелодією, певним способом пов'язана з художнім образом ночі, колорит якої неможливо передати без педалі.

№ 17. Осінь. Нескладна поліфонічна п'єса, написана в повільному темпі передає стан ліричного смутку.

№ 18. Полька. Бадьорий, веселий танок зі стрімкими гамоподібними пасажами і форшлагами, які імітують швидкий рух і стрибки. Короткі форшлаг виконуються за рахунок попереднього звуку, таким чином, основний не втрачає акценту.

№ 19. Романтичний етюд. Певну складність в п'єсі має поєднання в правій руці двох мелодичних ліній: гармонічної фігурації шістнадцятими з дуже виразною мелодією поетичного складу.

№ 20. Старовинний годинник із зозулею. Яскравий, змістовний, образний твір, який надасть дитині проявити свої творчі здібності в концертному виступі. Особливого ефекту звучання надає педаль, на фоні якої звучить в правій руці багатократне повторення короткого мотиву і інтонацій, що імітують бій годинника та спів механічної зозулі.

№ 21. Тарантела. Дуже швидкий італійський народний танець, для якого характерна своєрідність ритмічного малюнка, в якому восьмі ноти згруповані в тріолі.

№ 22. Українська пісня. Обробка української народної пісні «Там на горонці », викладена поліфонічно. Сумну і ліричну мелодію пісні спочатку веде сопрано, а потім альт. Складний розмір $5/8$ можна розглядати, як чергування двох простих $2/8 + 3/8$ (в тактах 1-2) та $3/8 + 2/8$ (в тактах 3-4).

№ 23. Фантазія. Енергійний, нестриманий, поривчастий образ з одного боку, і тонко ліричний з іншого. П'єса технічна, з великою амплітудою звука. Мелодія рухається в чіткому пунктирному ритмі паралельними лініями, розмір перемінний.

№ 24. Хамелеон. Для цього твору притаманна якась загадковість, мінливість. Середній розділ контрастує з крайніми частинами і вносить східний колорит. П'єса збагатить концертний репертуар учня, розвине його емоційно

№ 25. Цікава подорож. Твір, в першу чергу, захопить своїм примхливим синкопованим ритмом, як в мелодії, прикрашеній мордентами, так і в акомпанементі. Велика кількість «порожніх» квінт і кварт, а також повільний темп створюють образ безмежної пустелі.

№ 26. Чорненький котик заблукав. Журливі секундові інтонації допомагають дитині відчувати і передати при виконанні такі почуття, як жаль і співчуття.

№ 27. Шумка. Українська народна танцювальна пісня, подібна до коломийки. Розмір 2/4, темп жвавий, характер грайливий.

№ 28. Щедрівочка. Співуча поліфонічна п'єса, в якій кожен із голосів має самостійне значення та інтонаційно-ритмічний розвиток.

№ 29. Юльчині канікули. Жартівлива, безтурботна за характером п'єса з рівномірним рухом восьмих нот та великою кількістю артикуляційних відтінків.

№ 30. Ягілочка. Обробка української народної пісні гаївки старовинної обрядової пісні, тематично пов'язаною з початком весни. Мелодія, сповнена ліризму, з елементами танцювальності, нагадує хоровод, а стрункий ряд співучих акордів ніжний дівочий спів: «Ягіл, Ягілочка, Ягілова дочка. Устала ранесенько, вмивалась білесенько».

Методичні рекомендації надано Оленою Олександрівною Леус, викладачем-методистом КЗПМО «Бахмацька школа мистецтв імені Андрія Розумовського», членкинею Національної музичної спілки Асоціації піаністів-педагогів.

Музична абетка

№1

* Альборада *

Nobile ♦ (Піднесено)

О.Іванько

Piano

Musical score for "Альборада" (No. 1) by O. Ivanenko. It consists of two systems of piano accompaniment. The first system is in 6/8 time, marked *mf*, and features a melodic line in the right hand with slurs and fingerings (2, 5, 1), and a bass line with slurs and fingerings (1, 2). The second system continues the piece, marked *And.*, and includes dynamic markings *f* and *And.* with asterisks, and slurs with fingerings (5, 2, 1, 2, 3, 2).

* Бім-бом №2 *

Allegro ♦ (Швидко)

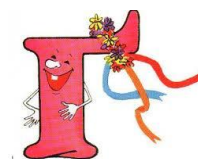
Musical score for "Бім-бом" (No. 2) by O. Ivanenko. It consists of three systems of piano accompaniment. The first system is in 2/4 time, marked *f*, and features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and quarter notes in the bass line. The second system continues the piece with a melodic line in the right hand and a bass line, including dynamic markings *mp* and *f*. The third system features a melodic line in the right hand with a *8va* marking and a bass line with dynamic markings *mp* and *f*.

№3
* Вальс *

Tempo di valse ♦ (В темпі вальса)

№4
* Гуси-лебеді *

Rasatamente ♦ (Спокійно)

№6

✧ Елегія ✧

Elegico ✧ (Елегічно)

ped. ✧ *ped.* ✧ *ped.* ✧ *ped.* ✧ *ped.*

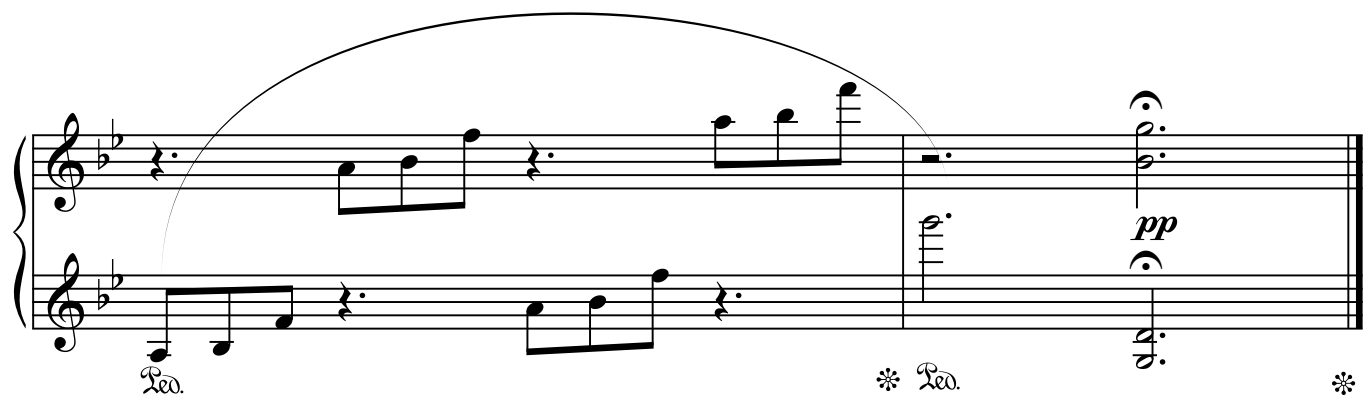
№7

✧ Єралаш ✧

Scherzando ✧ (Жартівливо)

pp

№9
* *Зимовий пейзаж* *

Pensieroso ♦ (Задумливо)

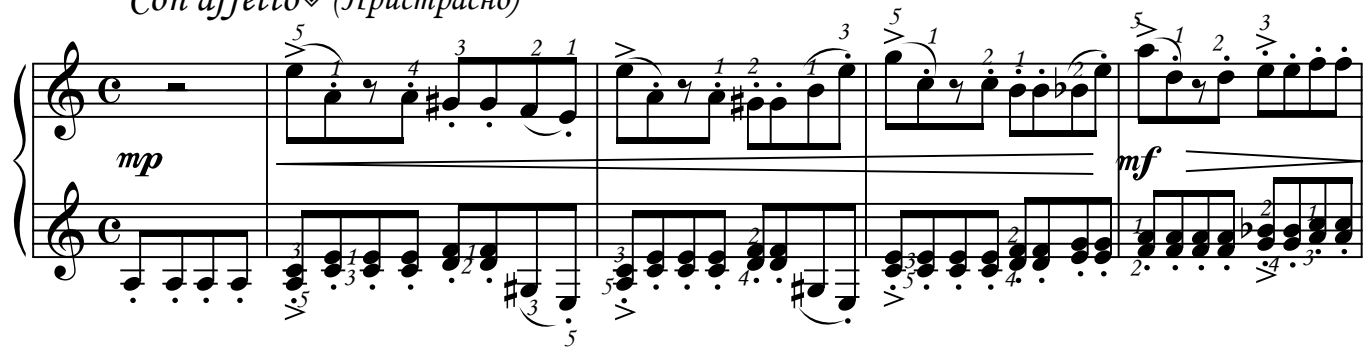
p

pp

№10
* *Інтермеццо* *

Con affetto ♦ (Прийстрасно)

mp

mf

Musical score for the first piece, featuring a treble and bass clef with various dynamics (*mp*, *mf*, *ff*) and fingerings.

№11
 * *Їжауок* *

Faceto ♦ (Весело)

Musical score for the second piece, titled "Faceto (Весело)", featuring a treble and bass clef with dynamics (*mf*, *p*) and fingerings.

№14

✻ Ліричний настрій ✻

Litico ♦ (Лірично)

№15

✻ Музична скринька ✻

Allegretto ♦ (Жваво)

№16
* Ноктюрн *

Moderato (Томірно)

p
ped. * *ped.* * *ped.* * *ped.* * *ped.* * *ped.*
simile
* *ped.* *ped.* *

№17

* Осінь *

Andante (Повільно)

p
mp
pp

№18
* Польша *
* Polka *

Tempo di polca ♦ (В темпі польки)

The musical score is written for piano in 2/4 time. It features a main melody in the right hand and a supporting bass line in the left hand. The piece is marked 'Tempo di polca' and 'mf' (mezzo-forte). It includes several measures with triplets and slurs. The score is divided into sections, with first and second endings marked at the end of the piece. Fingerings (1-5) and articulation marks (accents) are clearly indicated.

Романтичный этюд

Esaltato (Збуджено)

№20

Старовинний годинник з зозулею

Rigorouso (Почно)

ကလ

The musical score consists of several systems of staves. The top system features a grand staff with treble and bass clefs, containing a melody and accompaniment. The second system includes a treble clef staff with a *legato* marking and a piano (*p*) dynamic, followed by a grand staff with a mezzo-piano (*mp*) dynamic. The third system has a grand staff with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The fourth system includes a grand staff with a forte (*f*) dynamic and performance instructions such as *Sup.* and *Sub.*. The final system shows a grand staff with a forte (*f*) dynamic and a *Led.* marking. The score is written in a key signature with one sharp (F#) and a 3/4 time signature.

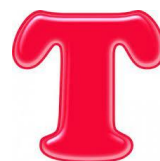
ကလ

pp

№21
 * *Парангела* *

Con moto ♦ (Рухливо)

mf

mp p

№22

Українська пісня

Lirico ♦ (Лірично)

№23

Фантазія

Energico ♦ (Енергійно)

Коллаж из нотных знаков

№25
* Цікава подорож *

Tranquillo ♦ (Спокійно)

Коллаж из нотных знаков

Musical notation system 1 (Piano): Treble and Bass clefs, 7/8 time signature. Includes fingerings 1, 2, and 5, and dynamic markings.

Musical notation system 2 (Piano): Treble and Bass clefs, 7/8 time signature. Includes dynamic marking *mp*.

Musical notation system 3 (Piano): Treble and Bass clefs, 7/8 time signature. Includes dynamic marking *pp*.

№26

Щорненький котик заблукав ❁

Con dolore ❖ (Журливо)

Musical notation system 4 (Piano): Treble and Bass clefs, 4/4 time signature. Includes dynamic marking *p* and fingerings 2, 3, 4, 5.

Musical notation system 5 (Piano): Treble and Bass clefs, 4/4 time signature. Includes fingerings 5 and 2.

ՈՒՅՈՒՄԻ ՍԵՐՅՈՒԶՆԱԿՆԵՐ

mp

pp

Lento *

№27

Шумка *

Giocoso ♦ (Трайливо)

mp

mf

ՈՒՅՈՒՄԻ ՍԵՐՅՈՒԶՆԱԿՆԵՐ

Коллаж из нотных записей

30

Яглючка

Tranquillo ♦ (спокойно)

5

The musical score is written for piano in 3/4 time. It consists of five systems of two staves each. The first system begins with a *mf* dynamic marking. The second system features a key signature change to one sharp (F#) and a *mp* dynamic marking. The third system includes a *leg.* (legato) marking. The fourth system returns to a *mf* dynamic. The score includes various musical notations such as chords, arpeggios, and fingerings (e.g., 1, 2, 3, 4, 5). There are also some performance instructions like *leg.* and *mf*.

Коллаж из нотных записей

Handwritten musical notation consisting of a continuous sequence of notes and symbols.

Musical score for piano, consisting of two systems of notation. The first system shows a melody in the right hand and a bass line in the left hand. The second system includes dynamic markings like 'mp' and 'p', and features a crescendo hairpin. The bass line in the second system is written with a different notation style, possibly representing fingerings or specific notes.

Зміст

Альборада.....	8
Бім-бом.....	8
Вальс.....	9
Гуси-лебеді.....	9
Дует півників.....	10
Елегія.....	11
Єралаш.....	11
Жар птиця.....	13
Зимовий пейзаж.....	14
Інтермеццо.....	14
Їжачок.....	15
Йоржі в прозорій воді.....	16
Канон.....	17
Ліричний настрій.....	18
Музична скринька.....	18
Ноктюрн.....	19
Осінь.....	19
Полька.....	20
Романтичний етюд.....	21
Старовинний годинник з зозулею.....	21
Тарантела.....	23
Українська пісня.....	24
Фантазія.....	24
Хамелеон.....	25
Цікава подорож.....	27
Чорненький котик заблукав.....	28
Шумка.....	29
Щедрівочка.....	30
Юльчині канікули.....	31
Ягілочка.....	32

музичне видання

Олександр Іванько
Музична абетка

педагогічний репертуар
учня-піаніста

Підписано до друку 06.08.2024 р.
Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Умовн. друк. арк. 4,50
Тираж 50 прим. Зам. № 006-08/ 2024

Видавець: ТОВ «НВП «Інтерсервіс»,
Київ, вул. Бориспільська, 9а,
Свідоцтво: серія ДК № 3534 від 24.07.2009 р.

Виготовлювач: ФОП Андрієвська Л.В.
Київ, вул. Бориспільська, 9а,
Свідоцтво: серія ВОЗ № 919546 від 19.09.2004 р.